

Mlada Koroška

MESEČNA MLADINSKA PRILOGA SLOVENSKEGA VESTNIKA

LETNIK IV.

CELOVEC, V SREDO 18. 5. 1949

ŠTEV. 4 (35)

Za ureditev in razširitev mladinske organizacije

Mladina izvaja danes sklepe zadnje Pokrajinske mladinske konference, ki so: gradnja prosvetnega doma, predpriprave za mladinski dan, redni mladinski študijski sestanki, pridobivanje novih članov itd. Po občinah ne delamo samo na temeljiti pripravi članov Zveze mladine za Slovensko Koroško na članstvo v organizaciji, temveč delamo tudi na pritegnitvi vse mladine, ki do danes še ni bila organizirana. V nekaterih krajih beležimo že lepo število novoorganizirane mladine kakor n. pr. v okrajih Pliberk in Velikovec. Po vsem terenu obstoja veliko zanimanje za fizikulturo in tudi mnogo delamo na tem področju. Razen tega mladinci in mladinke zbirajo hrano in material za Žitaro ves in se udeležujejo gradnje, udeležujejo se pri kulturno-prosvetnem delu, učijo se igre itd. itd.

Vendar ni namen tega članka, da bi opisali uspehe našega mladinskega dela, temveč da kritično analiziramo dosedanje delo.

Kaj so pokazale dosedanje izkušnje?

V mnogih primerih lahko opazimo, da se ugotovitve zadnje mladinske konference o mladini, ki zaradi raznih predsodkov in napačnih pojmovanj še stoji ob strani, nanašajo samo na del neorganizirane mladine. Vzrok, da v posameznih krajih do danes ni obstajala in še vedno ne obstoja mladinska organizacija ali da ni bila vključena vsa mladina, je največkrat v pomanjkljivosti naših aktivistov, ugotoviti moramo, da smo se v premajhnem merilu posvetili študiju, kajti samo z intenzivnim študiranjem bi v ostali mladini vzbudili narodno zavest, prav tako bi morala biti tudi naša borba na socialnem področju bolj obširna in organizacija bi mladini morala nuditi vsestransko pomoč pri mladinskem delu.

Da nam do danes še ni uspelo priti do podrobnih uspehov in je naše delo več ali manj površno, leži predvsem na tem, da polagamo premalo pažnje na organizacijo na terenu in v prvi vrsti na okrajne aktivne. Okrajna vodstva se marsikaterih občin in vasi spominjo samo v času neposrednih akcij, sicer pa so te prepuščene samoiniciativi mladine. Kako bi si mogli drugače razlagati dejstva, kot so n. pr. Vogrče. Mladina Vogrč samoiniciativno organizira mladinske sestanke, na katere vedno pokliče tudi okrajnega referenta, kateri pa še nikoli ni prišel.

Zavest mladine je morala biti že na precej visoki stopnji, dočim se je okrajno vodstvo šele zdaj spomnilo vaše mladine in tozadevno uredilo vse potrebno. Ali pa n. pr. Boroveljski okraj — Sele, kjer je še danes precejšnje število mladincev in mladink, kmečkih in gozdnih delavcev in pastirjev, izven organizacije, čeprav bi v organizaciji morali prav oni biti prvi nosilci njene revolucionarnosti.

Vse to si moremo pojasniti samo s pomanjkljivim delom okrajnih vodstev.

Vendar pa se moramo zavedati, da je še drug del naše mladine izven organizacije in sicer zaradi vpliva naših sovražnikov. Zavedati se moramo, da je ta del mladine mnogokrat zastrupljen s sovražno miselnostjo in da naši sovražniki prav danes poskušajo na vse načine z vsemi silami odtrgati čim več mladine od naše mladinske organizacije. Na žalost pri tem pomagajo našim sovražnikom celo nekateri mladinci s svojim sektašenjem. Ne ponavljamo prvič, da je temeljna naloga mladinske organizacije, da v svoje vrste zajame slehernega mladince in mladinko, tudi tiste, ki se do danes niso mogli otresti raznih predsodkov in napačnih pojmovanj, ter jim v svojih vrstah pomaga, da se jih osvobodijo in si pridobijo lastnosti člana Zveze mladine za Slovensko Koroško.

Za delo mladinske organizacije pri širšem vključevanju neorganizirane mladine

Vsi se še spominjamo mladinskega dneva v Logi vesi in vsi, ki smo bili navzoči, imamo še vedno pred očmi nepozabljivo sliko nastopa naših fizikulturikov. Lahko smo ponosni na ta fizikurni nastop, ki je bil prvi v zgodovini slovenske mladine na Koroškem in koroških Slovencev sploh. Kljub temu pa mladinski dan oziroma fizikurni nastop v Logi vesi ni bil nekaj slučajnega in prav tako smo lahko prepričani, da ne bo ostal edini.

Tudi letošnjo jesen bomo na Koroškem priredili festival fizikurnih skupin Zveze mladine za Slov. Koroško. Po svojem obsegu in kvaliteti pa mora ta postati največja kulturna in fizikurna prireditev naše mladinske organizacije. Zato bo letošnji mladinski dan tudi pregled delovnih rezultatov naše mladine, ki jih je dosegla predvsem na fizikurnem področju. Obenem bo to manifestacija bogastva in pestrosti nacionalne kulture koroških Slovencev ter delovnega poleta naše mladine, ki se ne odraža samo v gospodarskih akcijah, temveč tudi v osvajanju in razvijanju naše kulture. Spet hočemo pokazati, da smo nosilci napredne ljudske kulture in da smo del naprednega slovenskega naroda.

Letošnji mladinski dan pa bo imel predvsem tudi nalogo, da bo vsej ostali danes

še ob strani stoječi mladini pokazal pot v našo organizacijo, katera združuje našo mladino in se bori za doseg lepšega življenja. Pokazal bo, da mladina ni samo član ZMSK, ampak da ji organizacija tudi nudi pouk na vseh področjih, da goji in širi napredno kulturo, da mladino uči ljubiti svoj narod in jo postavi na čelo borbe za svobodo naroda. Letošnji mladinski dan mora postati mogočna manifestacija tovarištva in enotnosti mladine Slovenske Koroške. Mladinski dan pa bo tudi manifestacija za mir in za našo nacionalno in socialno svobodo.

Toda čas, ki nas loči od mladinskega dneva, je kratek, zato pohitimo s pripravami. Pri teh pripravah mora sodelovati vsa mladina, sleherni aktiv in sleherni mladinec. Mladinski dan mora biti in tudi

bo odraz kulturnega dela naše mladinske organizacije. Zato je potrebno, da bomo najtesneje sodelovali s Slovensko prosvetno zvezo in slov. prosvetnimi društvi, ki bodo organizirali pevske zборе in pripravili tamburaške skupine.

V času predpriprav moramo formirati še vedno nove fizikurne skupine, nova nogometna društva, učiti moramo mladino proste vaje za skupni nastop povsod, kjer obstojajo pogoji za njihov razvoj. Mladinski aktivisti morajo posvetiti vso pozornost sestavi programov, nadalje delu teh skupin, zagotoviti jim morajo strokovna vodstva ter stalno pomoč mladinske organizacije. Zato naj ne bo aktivna in člana Zveze mladine za Slovensko Koroško, ki k temu delu ne bi doprinesel svojega deleža.

Mladina se bo vedno borila borila za svoje pravice

Kot je že poročal Slovenski vestnik, je varnostna direkcija za Koroško 13. aprila t. l. poslala Zvezi mladine za Slovensko Koroško pismo, kjer zahteva, da se morajo pri imenu organizacije črtati besede »Slovenska Koroška«.

Ni treba še posebej poudarjati, da je ta

zahteva popolnoma protizakonita, kajti nikjer ni predpisano, kako naj se posamezne organizacije imenujejo. Naša mladinska organizacija se je rodila v najtežjih dneh slovenskega naroda, nastala je v času narodno osvobodilne borbe, ki smo se tudi mi slovenska koroška mladina odločno in brezkompromisno borili proti fašističnim nasilnikom in že takrat se je naša organizacija imenovala Zveza Mladine za Slovensko Koroško. Torej je naša organizacija obstajala že takrat, ko o varnostni direkciji še ni bilo duha ne sluha in ko so tisti, ki danes zahtevajo spremembo imena naše mladinske organizacije, še zvesto in udano služili Hitlerju.

Omenjena zahteva varnostne direkcije je med našo mladino izzvala silno gorenje, na vseh mladinskih sestankih so mladinci in mladinke ostro obsodili to izzivalno in protizakonito zahtevo, ki pomeni nov način kratenja najosnovnejših demokratičnih pravic naše mladine.

V zvezi s tem je Pokrajinski odbor Zveze mladine za Slovensko Koroško poslal varnostni direkciji protestno pismo, kjer ostro obsoja nedemokratično ravnanje koroške varnostne oblasti. Kakor se je naša mladina znala boriti proti najhujšemu sovražniku človeštva, proti fašizmu, tako se bo tudi vedno in povsod znala boriti za svoje pravice, ki si jih je z orožjem v roki priborila v narodnoosvobodilni borbi.

V Žitari vesi spet gradimo

V Žitari vesi je v zadnjih dneh znova zaživelo. Zbrali so se mladinci, da dokončajo gradnjo prosvetnega doma. Da bo možno nadaljnje delo, je bilo potrebno, da smo kot prvo odstranili še zadnje ostanke ruševin, ki so ostale v novo sezidani stavbi. Že v prvem tednu je prosvetni dom v svoji notranjosti pokazal popolnoma novo sliko. Prekopane so bile ruševine in veliki kupi ruševin in kamenja so dokazovali, da se tukaj spet dela. Notranja slika doma se je precej spremenila, kjer si videl prej kupe ruševin in razmetane opeke, je zdaj vse pospravljeno, opeka pa lepo v redu zložena. To je bilo delo prvih dni, ki so jih mladinci in mladinke preživeli na gradilišču.

Vendar pa mladina, ki je v Žitari vesi, zna izkoristiti tudi prosti čas. Po večerih vidiš, kako se mladinci učijo fizikurne vaje. Z velikim zanimanjem grejo tudi tukaj na delo. Vidiš pa tudi, kako si medsebojno pripovedujejo o težkočah in težavah pri delu. Mladina si tukaj izmenja svoje izkušnje in na tej podlagi bo v bodoče mladinsko delo marsikje zaživelo v novem poletu.

Pripravljamo se na mladinski dan

in za delo z mladino, ki je zdaj vključena v njene vrste, so postavljene naslednje naloge:

Okrajna vodstva morajo sistematično nuditi pomoč občinskim in krajevnim sekretariatom. Funkcionarje morajo naučiti samostojnega dela. Stalno naj stremijo za tem, da bodo vodstva na sestankih polnoštevilna, da bodo člani odborov imeli redne sestanke, na katerih se bodo obravnavala vsa vprašanja, in da bodo pred članstvom nastopali vedno z izdelanimi programi dela.

Vsa mladinska vodstva, vsak mladinski aktivist, da celo vsak član mladinske organizacije mora sodelovati v borbi za pritegnitev slehernega mladince ali mladinke. S pomočjo pri delu, pri učenju, ob skupnih izletih, obiskih, v medsebojnem razgovoru itd. se mora truditi, da tega mladince ali ono mladinko pritegne v mladinsko organizacijo.

Novoorganiziranim članom morajo okrajna vodstva nuditi izdatnejšo in stalnejšo pomoč pri organizaciji, obširnejšo vsebino dela, mladini na vasi morajo pomagati pri vključevanju v gospodarstvo, pri sodelovanju s kmetijsko zadrugo, delavski mladini v borbi za izboljšanje pogojev, šolski mladini pri učenju slovenskega jezika, vsem skupaj pa pri delu na kulturno-prosvetnem in fizikurnem področju, pri organiziranju zabave, razvedrila itd.

Mladinski aktivisti pa morajo pomagati na novo včlanjenim tovarišem pri njihovem delu in učenju, pomagati jim morajo pri izvrševanju nalog, ki jih jim je postavila mladinska organizacija, — skratka — aktivist mora imeti stalno skrb za nove člane organizacije.

VABIMO na prvo nogometno tekmo naše mladine iz

ROŽA IN PODJUNE

ki bo v nedeljo, dne 22. maja 1949, ob 15. uri pri Žamanjah ob Zablaskem jezeru. Zveza mladine za Slovensko Koroško

O svetovni mladini

Manifest Mednarodne zveze študentov

Mednarodna zveza študentov je ob priliki kongresa miru, ki je pred kratkim zasedal v Parizu, izdala Manifest, iz katerega med drugim povzemamo:

Vsem študentom!

Mednarodna zveza študentov, svetovna organizacija demokratičnih študentov, organizacija, ki v svojih vrstah združuje nad 3 milijone študentov iz 54 dežel, se popolnoma strinja s koordinacijskim odlokom Biroja intelektualcev za mir, osnovanega v Vroclavu, o Svetovnem kongresu za mir. Ta kongres bo združil vse demokratične, nacionalne in mednarodne organizacije, da bi čim bolj vzporedil njihove skupne napore za obrambo miru.

Dosledno zvesta protifašističnemu programu svoje ustave, osnovane na resničnih demokratičnih načelih, ki so jih študenti vseh dežel večkrat potrdili, se mednarodna Zveza študentov takoj odziva temu pozivu. MZŠ razume važnost te akcije: v njej vidi najboljši način za obrambo interesov samih študentov. Takšna enotnost naj se naslanja na vzporedne organizacije, ki zbirajo delavce, žene, mladino, intelektualce in vse demokratične ljudi, ki iskreno delajo na tem, da bi se ohranil mir.

MZŠ se popolnoma pridružuje deklaraciji koordinacijskega Biroja intelektualcev za mir, da je tak kongres potreben. Ta korak je potreben zaradi povečanih naporov reakcionarnih sil, ki skušajo izzvati novo vojno.

Sedanjo dobo označuje močnejše zaostritev borbe med miroljubnimi demokratičnimi narodi z ene in sil vojnoljubne reakcije z druge strani. Pod vodstvom imperialističnih in monopolističnih krogov ZDA in Velike Britanije širi svetovna reakcija vojno histerijo, da bi zaslepila javno mnenje nekaterih držav in vključila narode v nov spor ter s tem nadalje podpirala izkoriščanje in tlačanje.

Na drugi strani se veča iz dneva v dan gibanje narodov sveta za mir in demokracijo. Bodočnost pripada naprednemu gibanju, ki služi interesom vseh narodov, vseh ljudi, ki ne žele vojne. Ljudske sile izražajo nezmagljivo voljo za mir, obsojajo račune izzivačev vojne, utrjujejo

svoje vrste ter bodo preprečile silam reakcije, da bi uresničile svoj peklenski naklep in pognale človeštvo v nov strašen požar.

Študenti ne bodo ostali nevtralni v tej borbi. Odločno se bore in obsojajo vse tiste, ki poskušajo razdvojiti demokratične vrste in širijo paniko, da bi zavrla njihovo delo za mir. Študenti so se vedno borili in bodo vedno pripravljene boriti se na strani tistih, ki nosijo zastavo miru in svobode. Ob vedno številnejših intrigah sovražnikov miru so danes odločni bolj kot kadar koli, da združijo svoje sile s silami vseh demokratičnih množic, ki se brezkompromisno bore za skupne ideale. Študenti vedo, da pomeni vojna konec njihovim željam, da vojna služi družbi, ki zavira njihov razvoj, ki ovira uresničenje njihovih plemenitih idealov. Vojna prinaša ogromne težave, izgubo dragocenih življenj in uničenje neprecenljivih gospodarskih in kulturnih bogastev narodov, kar so študenti pomagali razvijati in čuvati.

Ker so študenti, kot predstavniki kulturne dediščine svojih narodov in čuvarji te dediščine bodočim rodovom, prepričani, da bo kongres pokazal na zelo jasn način močno fronto vseh narodov za mir, pozdravljajo ta važen sklep vodilnih ljudi znanosti in kulture. Vse svoje napore vlagajo za obrambo miru, za razumevanje med narodi, za napredek resnične znanosti in kulture in ustvaritev sveta, v katerem bodo vse potrebe zadovoljene, kjer bodo ustvarjalne težnje človeka sproščene in bodo narodi živeli v enakopravnosti miru.

Študenti! Na obrambo miru v vseh predelih sveta! Širite in krepite enotno fronto proti netilcem vojne! Stojimo kot čvrsta trdnjava proti rastoči nevarnosti nove vojne! Delajmo tako, da hodo propadli vsi napor imperialistov, da bi zanetili vojno!

Naj živi prijateljstvo narodov sveta v borbi za pravičen in trajen mir!

Zruženi v borbi proti vojnim hujskačem — naprej za mir, za nacionalno neodvisnost in boljšo bodočnost vseh narodov sveta!

Mednarodna zveza študentov

Mladina Slovenije bo krepila zaupanje in vero v svoje lastne sile

Kakor smo poročali v zadnji številki »Mlade Koroške«, je v času od 5. do 8. aprila t. l. v Ljubljani zasedal IV. kongres Ljudske mladine Slovenije. Kongresa so se udeležili delegatje iz vseh krajev Slovenije, predstavniki mladinske organizacije bratskih republik Srbije, Hrvatske, Bosne in Hercegovine, Makedonije in Črne gore, zastopniki tržaške, goriške in tudi naše koroške mladine, nadalje sekretar KPS Miha Marinko, člani političnega biroja CK KPS, člani vlade Ljudske republike Slovenije ter zastopniki vseh množičnih organizacij.

Zastopniki slovenske mladine so na svojem kongresu pregledali svoje delo in uspehe, ki so jih dosegli v času med III. in IV. kongresom LMS. Rezultati dela mladinske organizacije do zadnjega kongresa so naslednji:

Ob III. kongresu Ljudske mladine Slovenije je bilo vključeno v organizacijo 115.444 mladine ali 75 odstotkov od celotnega števila mladine v Sloveniji. Ob IV. kongresu pa je v vrstah organizacije bilo včlanjeno že 148.343 mladine ali 88 odstotkov od celotne mladine Slovenije.

Od III. do IV. kongresa LMS je mladina s prostovoljnimi delom na zveznih, republikanih, lokalnih in drugih akcijah naredila 18 milijonov 735.236 prostovoljnih ur — od tega 1.350.888 pri gradnji zadružnih domov, kar znaša 234.190.000 din.

156 mladincev in mladink, članov Ljudske mladine Slovenije, je za svoje odlično delo pri izgradnji socializma prejelo odlikovanja »Red dela« in »Medaljo dela«.

V industriji in rudarstvu dela danes 1248 mladine.

V 3644 študijskih krožkih je vključeno 68.774 mladine.

Od III. kongresa je bilo vključeno v kmetijske zadruge 27.520 mladine, v vodstva teh zadrug pa 1615 mladine.

V 474 izobraževalnih tečajih je vključeno in se uči 10.650 mladine.

Tekmovalci za fizikolturni znak so dosegli 122.694 norm, 13.531 mladincev in mladink pa so si že osvojili fizikolturni znak.

Na različnih štafetah, crossih in različnih fizikolturnih prireditvah je od III. kongresa sodelovalo 88.238 mladine.

V industrijo je odšlo od III. kongresa dalje 13.967 mladine.

V letih 1947, 1948 do danes je na zvezni in republiških akcijah sodelovalo 36 tisoč mladine.

Mladinci in mladinke, navadne številke nam nazorno prikazujejo, kakšne uspehe je žela bratska mladina Slovenije, prikazujejo nam, s kakšnim veseljem in navdušenjem mladina Slovenije pomaga pri izgradnji socializma, pri izgradnji nove svobodne in srečne domovine. Uspehi pa nam tudi povejo, da je mladina svobodne Slovenije lahko ponosna na svoje delo.

Na svojem kongresu si je mladina Slovenije začrtala tudi smernice za nadaljnje delo, prevzela je nove in še večje naloge, ki jih bo izpolnila pri uresnitvi prve Titove petletke. Osnovna dela mladinske organizacije bo šola za vzgajanje v duhu aktivnega socialističnega patriotizma. Mladinska organizacija bo šola za vzgajanje novega socialističnega človeka. V letošnjem letu bo mladina Slovenije dala 5000 kmečke in 6000 šolske mladine na gradnjo avtoceste in Novega Beograda. Na vasi bo mladinska organizacija vključila čim večje število mladine v kmečke zadruge in dajala svoje najboljše kadre

v vodstva zadrug. Šolska in študentska mladina pa se bo borila za izboljšanje učenih uspehov, za čim kvalitetnejše osvajanje znanja.

S kongresa so delegatje poslali pozdravno pismo tovarišu Titu, v katerem se

Tudi mladina Bolgarije gradi socializem

Lansko leto je bolgarska mladina izkoristila izkušnje, ki si jih je nabrala leta 1947 pri gradnji mladinske proge Volujak — Pernik. S temi izkušnjami je pričela z novimi deli, večjimi in obsežnejšimi, spopolnila je organizacijo svojega dela in mobilizacijo mladine. Tako je lani 250.000 mladih bolgarskih ljudi gradilo progi Logeč — Trojan in Samuil — Silistra in jih do konca leta tudi končalo. Gradili so daljnovodne vodne pregrade za hidrocentrale, regulirali reke, gradili celo industrijsko naselje v bogatem bazenu reke Marice itd.

V številkah: napravili so 103 km železniške proge, premenjali tok rek v teku 9 km, naredili 175 km cestnih nasipov, preko 60 mostov, radioodajno postajo, v bližini Sofije so postavili mesto za fizikolturnike in otroke, cesto na planino Vitoš v bližini Sofije, kjer so izvrstni smučarski

„Služba Poljske“ na delu za svobodo in napredek

V času enega leta se je Služba Poljske povečala skoraj za milijon mladincev, med temi 65 odstotkov kmečke mladine; tem je dana možnost, da delajo in se izobražujejo, da se strokovno usposablajo za bodoči poklic, ter da uživajo zdravo telesno vzgojo.

Brigade Službe Poljske so pomagale pri gradnji Varšave, pri obnovi železniških prog ter zaščitnih nasipov. Mladinci so napeljali elektriko v 57. vaseh, betonirali 240 km cest, postavili 370 športnih igrišč in položili 200 tisoč metrov cevi.

Nekaj tisoč slušateljev se je šolalo za jadralno in motorno letalstvo.

V delovnih tekmovanjih so brigade SP izvršile celo vrsto del, ki niso bila v načrtu za leto 1948, s čimer so poljski državi prihranile približno pol milijarde zlotov.

V letu 1948 so brigade SP delale tudi v inozemstvu, in sicer v Sovjetski zvezi v Bolgariji, na Češkoslovaškem ter navezale iskreno prijateljstvo z mladinci teh držav.

Da bi poljska mladina zmogla vse velike naloge, ki ji jih nalaga nova doba nacionalne rasti, se mora socialno, intelektualno psihološko in moralno preobraziti. V tem močno pomaga organizacija Služba Poljske, ki jo je odobril zakonodajni sejm Poljske 25. januarja 1948. leta.

Mladina kapitalističnih držav piše sovjetski mladini

Tisoče in tisoče pisem prihaja z vsega sveta. Vsa ta pisma dokazujejo, da se mladina ni in ne more pomiriti s svojim brezpravnim položajem v kapitalističnih državah. Dokazujejo, da se mladina vsega sveta bori v enotni, močni mladinski fronti za dosego političnih in ekonomskih pravic, za mir in demokracijo.

Francija

Mladinec iz Pariza piše med drugim: Kapitalistične države bodo kmalu prišle v krizo. Brezposelnost narašča, inflacija nam ne prizanaša, medtem ko plače delavcev zelo padajo. Poslabšanje gospodarskega položaja občuti najbolj mladina.

Drugi mladinec piše: V Franciji se položaj vsak dan slabša. Plače so vedno manjše in prav borne v primeri z izredno visoko ceno blaga. Razen tega se borimo še z brezposelnostjo. Milijoni mladih ljudi je izgubilo delo zaradi Marshallovega plana.

Anglija

Študent iz Cambridgea pravi: Tisoči angleških državljanov, ki se nikoli niso bavili s politiko, se danes zaskrbljeno sprašujejo, kakšna bo nadaljnja usoda Anglije. Ljudje se bojijo, da ne bodo na lepem

zaklinjali, da bo mladina Slovenije kot strnjen bojni odred dala vse od sebe v veliki borbi vseh delovnih ljudi Jugoslavije za srečno domovino socializma Jugoslavijo.

V pismu Centralnemu komiteju Ljudske mladine Jugoslavije pa obljublajo, da bodo vse sklepe kongresa izvedli v življenje na fronti socializma, da bodo v njihovem izpolnjevanju nenehno krepili zaupanje in vero v svoje lastne sile, krepili enotnost svojega mladega rodu, zato ker ljubijo svoje ljudstvo in vse svoje narode, s katerimi si skupno ustvarjajo svetlejšo in boljšo bodočnost.

tereni. Tam so postavili tudi domove. Na vseh teh delih so dali mladinci 5.900.000 delovnih ur, kar ima denarno vrednost 2.106.000.000 levov.

V Bolgariji obstoji že od konca prve svetovne vojne »Delovna služba«, v kateri služi mladina, ki ni pri vojaki (zaradi mirovne pogodbe je število vojakov v Bolgariji omejeno). V vrstah te organizacije je mladina spet dala svojo pomoč pri izgraditvi države. Njeni člani so regulirali reke, zlasti pa so gradili obrambne nasipe na reki Donavi. Tako so številna močvirja ob njej spremenili v rodovitna polja. Mladina v »Delovni službi« je tudi delala v tovarnah in rudnikih in prihranila državi znatna finančna sredstva. Sama organizacija je kupila potrebne stroje, orodje, obleke in obuvalo za mladinske brigade iz lastnih sredstev.

Kaj pomeni Služba Poljske

Predvsem najglobljo zavest povezanosti s svojim narodom, z njega notranjo strukturo, z njegovim prirodnim in duševnim bogastvom ter njega tvorno silo. Služba Poljske pomeni tudi žrtvovati vse svoje sile in sposobnosti za povečanje narodnega gospodarstva in tvorne energije Poljske; pomeni največjo ljubezen do domovine in goreče hrepenje obogatiti s svojimi deli nje lepoto, njeno imetje in njene ljudske napore; je končno zavest odgovornosti za dvig socialističnih reform in teženj celokupnega naroda.

Predsednik republike Poljske o vlogi Službe Poljske

Ljudska demokracija na Poljskem je odstranila iz našega družbenega življenja glavne vire izkoriščanja ljudskih množic z likvidacijo veleindustrijcev, s poddržavljenjem glavnih industrijskih panog, prometnih sredstev in trgovine ter s tem, da je podprla v velikem obsegu plansko gospodarstvo. Po zaslugi pet velikih socialnih reform so bile dane osnove za preusmeritev socialnega sistema na Poljskem v duhu pravičnosti svobode in miru. Naloga mlade generacije je, da dokonča socialistično preobrazbo zedinjenega naroda, njegove tvorne sile ter da napravi iz naše domovine oporo napredku, svobodi, pravičnosti in prijateljstvu pri mednarodnem skupnem delu.

postali državljani 49. ameriške države s položajem kolonije.

Mladinec iz Liverpoola piše: Rad bi postal zdravnik. To je moj davni sen in cilj. Vendar je sen ostal sen, kajti če bi hotel doseči ta cilj, bi rabil najmanj 2000 funtov šterlingov.

Kanada

Neki mladinec iz Kanade je pisal: Hočemo dela, vlada nas pa pod pretvezo vleče za nos. Zahtevamo delo, kajti tisoči so brez njega. Zahtevamo povišanje mezd, rešitev prehranjevalne krize, boljše delovne pogoje, skrb za socialno zavarovanje, splošno izobrazbo in možnost nadaljnega študija. Mi, kanadska mladina, se vsak dan bolj vključujemo v borbo za dosego naših zahtev.

Norveška

Študent iz Henningovera piše: Prepričan sem, da je edini način, s katerim bi se dosegel trajni mir v svetu, učvrstitev prijateljstva s Sovjetsko zvezo. Tisti ljudje, ki hočejo vojno, je ne bodo nikoli dočakali. Prepričan sem, da bo demokracija zmogla nad reakcijo in fašizmom.

Za rojstni dan maršala

25. maja obhaja naš ljubljeni maršal
Tito svoj 57. rojstni dan

Na dan, ko so misli vseh delovnih ljudi nove Jugoslavije pri voditelju in organizatorju vseh zmag jugoslovanskih narodov, se pripravljata tudi mladina Slovenske Koroške, da proslavi obletnico rojstnega dne našega maršala Josipa Broza — Tita. Nam Mladini Slovenske Koroške še ni dana možnost, da bi si na čast tega dne zadajali naloge v tovarnah in delavnicah s tem, da bi tam delali udarniško in prekoračili postavljene delovne norme, kakor to dela jugoslovanska mladina. Kljub temu pa, da moramo prisiljeno živeti v državi, kjer so tovarne in delavnice last posameznikov — kapitalstov, in kjer je večina naše mladine brezposelne, si bomo zadajali nalogo v okviru Zveze mladine za Slovensko Koroško, v okviru fijkulturnih društev, na gradnji prosvetnega doma v Žitari vesi, in vse to je po zgledu bratske mladine Jugoslavije, ki združena v Ljudski fronti pod vodstvom slavne Partije in pod vodstvom tov. Tita pri izgradnji socializma, pri graditvi boljšega življenja pogumno koraka od zmage do zmage.

Tov. Tito je sin kmečke družine. Rojen je bil v zelo lepem kraju Klanjec. Kot kovinarski delavec je doživljal vse trpljenje, ki so ga morali prenašati jugoslovanski delavci. Ko pa so Nemci in Italijani vdrl v Jugoslavijo, je tov. Tito kot prvi odšel v gozdove. Bil je tisti, ki je okrog sebe zbral najpoštenejše ljudi in pričel z akcijami proti roparjem. Pozval je vse poštene sinove Jugoslavije v borbo proti okupatorju. Temu klicu so se odzvali tudi koroški Slovenci. Pod njegovim vodstvom pa so se večale partizanske grupe. Nastali so bataljoni, odredi, brigade in divizije. Maršal Tito je na tej poti delil s svojim ljudstvom vse težave in vse žrtve. S prvimi partizani je doživljal vse nevarnosti borbe proti fašističnim okupatorjem in domačim izdajalcem.

Kakor se je tovariš Tito v narodno-osvobodilni borbi znova rodil z nastankom vsake brigade, se je rodil tudi v vsakem našem partizanu na Slovenskem Koroškem — povsod, kjer so izvrševali velike naloge, ki jih je postavil pred nje in vse ljudstvo naš učitelj in voditelj Tito.

Leta 1945, ko smo proslavljali Titov rojstni dan že v svobodi, nismo mislili,

da se bodo morale umakniti jugoslovanske čete in da bomo v najkrajšem času morali nadaljevati našo borbo. Ko so jugoslovanski narodi že pričeli z uresničevanjem petletnega plana, katerega iniciator je tov. Tito, da na ruševinah stare Jugoslavije zgradijo socializem, smo se mi koroški Slovenci v Osvobodilni fronti za Slovensko Koroško še tesneje združili v borbi za socialno in nacionalno osvoboditev.

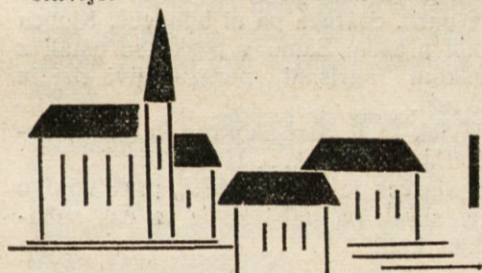
TITOVA ŠTAFETA

Za rojstni dan maršala Tita bo Zveza mladine za Slovensko Koroško priredila štafeto, ki bo v soboto, dne 21. maja 1949 tekla po vsej Slovenski Koroški in ponesla pozdrave iz vseh naših krajev v Jugoslavijo.

Kakor se je jugoslovanska mladina zagrizla v blato na nasipu, padala od utrujenosti, toda znova in znova spet vstajala, da zgradi nasip pred rokom, smo se mi slovenska mladina zagrizli v naše delo in borbo za čimprejšno osvoboditev izpod tujega jarma. In če bomo padali od utrujenosti, bomo znova in znova vstajali, ker je Tito z nami. Z njegovim imenom in z njim so zmagali vsi narodi Jugoslavije in z njim in njegovim imenom bomo zmagali tudi mi.

Točen spored štafete je naslednji:

1. štafeta prične ob 7. uri zjutraj teči z Brda pri Šmohoru ter nadaljuje svojo pot preko Bistrice in Zahomca. Nadalje teče približno ob 8.30 do 9.00 uri preko Beljaka, približno ob 9.30 do 9.40 uri preko

Spet smo sprejeli nešteto dopisov in poročil o delu naše mladine iz posameznih krajev in vasi Slovenske Koroške. Iz vseh teh je razvidno, da se mladina s posebnim zanimanjem pripravlja na posamezne nastope na letošnjem mladinskem dnevu, ki bo še veličastnejši kot je bil lanskoletni v Logi vesi nad Vrbskim jezerom. Nekaj teh dopisov objavljamo v današnji številki.

Loga ves. Kot po vseh krajih Slovenske Koroške se tudi mi iz Loge vesi in okolice vztrajno pripravljamo na letošnji mladinski dan. Še dobro nam je v spominu naš veliki mladinski nastop lanskega leta, toda zastavili bomo vse sile, da bo letošnji še mogočnejša manifestacija vse mladine Slovenske Koroške.

Naša dobra fizikturnica Rozika Reichman nam je ob začetku vaj nakazala važnost mladinskega dneva in pomen fizikturne sploh. Nato smo pod vodstvom tovarišice Rozike pričeli z vajami, ki jih imamo zdaj redno vsak teden. Po vsaki vaji je naše navdušenje in zanimanje še večje in prepričani smo, da bo fizikturni nastop nekaj prav posebnega. Že danes se veselimo, ko bomo svetovni javnosti lahko pokazali, da tudi mladina Slovenske Koroške ne zaostaja za ostalo mladino.

Pred kratkim smo sprejeli obvestilo, da je naše fizikturno društvo »Slavica« tudi uradno priznana in se že danes pripravljamo na občni zbor, ki ga bomo v kratkem priredili.

Vrbe ob jezeru, pribl. ob 10.00 do 10.10 uri preko Poreč, pribl. ob 10.30 do 11.00 uri preko Celovca, pribl. ob 11.40 do 11.50 uri preko Velikoyca in prispe okoli 12.20 ure v Dobro ves, kjer se združi z 2. štafeto.

2. štafeta teče ob 7. uri z Bruce ter približno ob 7.55 do 8.00 uri preko Malošč, pribl. ob 8.10 do 8.15 uri preko Loč, pribl. ob 8.25 do 8.30 uri preko Ledenic, pribl. ob 8.40 do 8.50 uri preko Št. Jakoba v Rožu, pribl. ob 9.20 do 9.30 uri preko Bistrice v Rožu, pribl. ob 9.40 do 9.45 uri preko Št. Janža v Rožu, pribl. ob 10.00 do 10.10 uri preko Borovelj, pribl. ob 10.50 do 11.00 uri preko Šmarjete v Rožu, pribl. ob 11.45 do 12.00 uri preko Miklavčevega in prispe okoli 12.20 v Dobro ves, kjer se združi s prvo štafeto.

Združeni štafeti nadaljujeta pot ob približno 12.30 uri preko Dobro vesi, nadalje pribl. ob 12.50 do 12.55 uri preko Štebna, pribl. ob 13.00 do 13.10 uri preko Šmihela, pribl. ob 13.20 do 13.35 uri preko Pliberka, pribl. ob 14.00 do 14.05 uri preko Doba, pribl. ob 15.40 do 15.50 uri preko Labuda in pritečeta okoli 16.00 ure na državno mejo pri Labudu, kjer pozdravna pisma predamo jugoslovanski mladini.

Mladinci in mladinke, slovensko prebivalstvo! Sodelujmo vsi pri Titovi štafeti in pošljimo tudi svoje pozdrave našemu ljubljenu voditelju in učitelju tovarišu TITU!

IZ NAŠIH KRAJEV

Št. Janž. — Pri nas zdaj pogosto vadiamo za nogometno tekmo, na katero so nas povabili mladinci iz Podjune. V nedeljo, dne 22. t. m. hočemo pokazati, da smo tudi v Rožu dobri fizikturniki, pa čeprav se prej še nismo dovolj udeleževali na tem področju. Pa čeprav še nimamo primerne prostora za svoje vaje, se hočemo kljub temu dobro pripraviti na prvo tekmo. O izidu bomo poročali v prihodnji številki.

Bilčovs. — Tudi mi iz Bilčovsa in okolice nočemo zaostajati za ostalo mladino, zato smo pričeli z rednimi vajami, kjer se pripravljamo za nastop s prostimi vajami. Sicer smo do zdaj imeli šele eno samo vajo, toda videli smo, da bo šlo. Kjer je volja, tam je tudi ena pot, pot do uspeha. In voljo imamo, to bomo dokazali s svojim nastopom.

Dobro ves. — Že v zadnji številki smo izrazili željo, da bi radi tekmovali proti nogometni skupini iz Roža. Končno smo tako daleč, da smo si za ta veliki dogodek izbrali prihodnjo nedeljo. Zdjaj samo še upamo, da nam bo tudi vreme naklonjeno. Tudi pri ostalem fizikturnem udeleževanju dobro napredujemo in se že danes veselimo nastopa na mladinskem dnevu. Omeniti moramo še, da so nam oblasti priznale naše fizikturno društvo »Planica«. Seveda pa delamo tudi na drugih področjih in smo se gradnje v Žitari vesi udeležili že takoj prvi teden.

Celovec-mesto. Mladinci in mladinke, ki smo zaposleni v Celovcu, se tudi redno shajamo na sestankih in v kratkem bomo pričeli z vajami za fizikturni nastop na mladinskem dnevu.

Letos gremo na gradnjo avtostrade Beograd — Zagreb

Kakor se je mladina Slovenske Koroške leta 1947 z 2 brigadama udeležila gradnje mladinske proge Šamac — Sarajevo, tako bo šla tudi letos na gradnjo avtostrade Beograd — Zagreb in tako bratski jugoslovanski mladini pomagala izgraditi največji delovni objekt.

Brigada bo odšla v Jugoslavijo meseca septembra. Kdor se hoče udeležiti gradnje, naj že zdaj pošlje svoje dokumente, in sicer:

rojstni list,
domovinski list in
potrdilo bivališča (Aufenthaltsbescheinigung).

Brigadirji in brigadirke, prijavite se v velikem številu v brigado, ki bo skupno z jugoslovansko mladino pomagala pri uresničitvi petletnega plana, pri izgradnji naše skupne domovine, nove socialistične Jugoslavije.

Zveza mladine za Slovensko Koroško
Pokrajinski odbor

Mladina Jugoslavije pozdravlja mladino Slovenske Koroške

Ob svetovnem mladinskem tednu je Centralni komite Ljudske mladine Jugoslavije poslal Pokrajinskemu odboru Zveze mladine za Slovensko Koroško pozdravno pismo, v katerem med drugim pravi:

»Ljudska mladina Jugoslavije Vam dragi tovariši in tovarišice iz Slovenske Koroške, ob proslavljanju svetovnega mladinskega tedna pošilja bratske in tovariške pozdrave, Vam, ki vodite odločno borbo proti vsem nakanam angloameriških imperialistov in njihovih hlapcev.

Naša mladina proslavlja letošnji svetovni mladinski teden v znaku največjih naporov za izpolnitev letošnjih nalog petletnega plana. Da tudi ona s svoje strani doprinese svoj delež k izpolnitvi velikih nalog, ki jih ima pri razvijanju industrijske proizvodnje, v borbi za socialistično preobrazbo naših vasi, v borbi za izobrazbo mladine, pristopa zdaj k izpolnitvi letošnjih nalog, ki jih je pred njo postavila Komunistična partija in tov. Tito, in to predvsem pri izgradnji avtostrade »bratstvo-edinstvo« Beograd — Zagreb in pri velikih delih izgradnje prestolice naše socialistične domovine — Beograda. Naša mladina se je odločila, da hoče izpolniti vse te ogromne naloge, kljub nepričakovanim težkočam in kljub neprijateljskim napadom na izgradnjo socializma v naši državi, ki se jih poslužujejo vlade ljudsko demokratičnih in socialističnih držav. Naši narodi in mladina neomajno zaupamo našemu Centralnemu komiteju KPJ s tov. Titom na čelu, zavedajoč se, da bomo kljub vsem klevetam in lažem zmagovito izgradili socializem.

Naša mladina je vzgojena v duhu internacionalizma in ljubezni do napredne in demokratične mladine vsega sveta in se skupno z vsemi demokratičnimi mladinskimi organizacijami drugih držav bori za

mir in boljšo bodočnost mladine. Naša mladina z navdušenjem spremlja borbo ljudstva in mladine Kitajske, Španije, Grčije, Viet-Nama, a posebno spremlja borbo mladine in ljudstva Slovenske Koroške, ki se združeno v Osvobodilni fronti herojsko bori za svojo neodvisnost, za priključitev k matični državi FLR Jugoslaviji.

Vsa jugoslovanska mladina pozna hrabro in požrtvovalno borbo koroških Slovencev proti vsem nakanam avstrijskih vladnih krogov, ki jih podpirajo angloameriški imperialisti, ki še danes ščitijo pripadnike nacizma, združene v raznih profašističnih organizacijah kakor »Wurkomande« in podobnih, da bi z znanimi fašističnimi metodami »prepričevanja«, ki

jih naši narodi dobro poznajo, naše ljudstvo Slovenske Koroške prisilili na odstop od svojih davnih teženj po priključitvi k FLR Jugoslaviji.

Vaša dosledna in pravična borba za pravilno rešitev našega vprašanja, za končno združenje z bratskimi narodi Jugoslavije bo ljudstvo in mladino Slovenske Koroške privedlo do popolne zmage in bo končno razkrinkalo vse tiste, ki se trudijo, da bi vas odvrnili od Vaše domovine, socialistične Jugoslavije.

Ob svetovnem mladinskem tednu Ljudska mladina Jugoslavije toplo pozdravlja bratsko mladino Slovenske Koroške in ji želi, da v svoji borbi doseže še večje uspehe.

Nogometna skupina iz Roža

B. OSEJEVA

ČAROVNA BESEDA

Majhen starček z dolgo brado je sedel na klopci in z dežnikom risal po pesku čudne črte in križe.

»Umakni se,« mu je rekel mali Pavlek in sedel na rob klopcice. Starček se je zganil, mimogrede pogledal v zardelo in namršeno lice malčkovo in rekel: »Nekaj se ti je zgodilo, mali?«

»Je! Pa... kaj vas briga!« se je Pavlek obregnil vanj.

»Prav nič, toda glej, malo poprej si kričal, jokal in se prepiral z nekom...«

»In še kako!« se je vnemal mali. »Pobegnili bom od doma!«

»Kaj... pobegnil boš?«

»Pobegnili. Samo zaradi Lene bom pobegnili. Ji bom že pokazal! Niti enega

barvanega svinčnika mi ni hotela dati!... In koliko jih ima!«

»Ni ti ga hotela dati? Toda zaradi tega bi ti še vedno ne bilo treba pobegniti!«

»Ne samo zaradi tega. Babica me je nagnala iz hiše... Nagnala me je, kot cunjo... cunjo...«

Pavlek se je tresel od razburjenja.

»Neumnost!« je rekel starček. »Nekdo te je okaral... drugi se te bo usmili!«

»Nič se me ne usmili nikoli,« reče Pavlek. »Brat se vozi s čolnom, mene pa nikoli ne vzame s seboj.«

»Zakaj pa te brat ne vzame s seboj?«

»Zakaj hočete vse vedeti?«

Starček je pogladil svojo dolgo brado. »Pomagati ti hočem. Poznam čarovno besedo... Povedal ti jo bom. Toda zapomni si, izgovoriti jo moraš s tihim glasom in pri tem gledati onemu, s komur govoriš, naravnost v oči. Zapomni si, s tihim glasom in — naravnost v oči...«

»Kakšno besedo pa?«

Starček se je sklonil čisto k malemu, z mehko brado se je dotaknil Pavlekovega lica in mu zašepetal. Nato je glasno dostavil: »To je čarovna beseda. Ne pozabi pa, kako jo moraš izreči!«

»Poskusil bom!« se je nasmejal Pavlek. »Tako bom poskusil.«

Skočil je s klopi in stekel domov.

Doma je našel svojo sestro, ki je sedela za mizo in je risala. Barvni svinčniki... Rdeči, zeleni, modri... vseh barv, so ležali pred njo. Sestra jih je takoj, ko je zagledala Pavleka, pograbila skupaj in jih pokrila z roko.

»Starček me je ogoljufal,« je pomislil mali. »Ali more čarovna beseda na takole sploh vplivati?«

Od strani se je Pavlek približal sestri, pocukal jo je za rokav, sestra se je okrenila k Pavleku. Takrat jo je videl v obraz, gledal jo je naravnost v oči in s tihim glasom dejal:

»Lenka, daj mi eno barvico... prosim!« In enkrat se je Lenino lice spremenilo. Čarovna beseda jo je zadela. Lena je pogledala in rekla:

»Kakšno hočeš?«

»Zeleno,« je oklevaje odgovoril Pavlek. Vzel je barvico v roke, šel z njo po sobi, nato pa jo je takoj vrnil sestri. Ni je potreboval. Zdaj je mislil samo na čarovno besedo.

»Odšel bom k babici. Ne vidi rada, da je kdo pri njej, kadar kuha.«

Pavlek je odprl kuhinjska vrata. Babica je pravkar pekla štruklje. Vnuček je prihitel k njej. Starka se je obrnila. Pavlek ji gleda naravnost v oči in ne pusti ji časa, da babica kaj vpraša. Zašepeta: »Daj mi kos štruklja... prosim te!«

Babica se vzravna. Čarovna beseda se

ji zasveti v vsaki gubi njenega razoranega lica, v očeh in nasmehu.

»Štrukljček bi rad, naš porednež?« reče in že izbere najlepšega.

Pavlek poskoči od veselja in poljubi babico na obe lici.

»Čarovnik, čarovnik!« je mislil sam pri sebi in se spominjal starčka.

Pri kosilu je bila zbrana vsa družina. Pavlek je sedel in molčal. Ko pa mu je brat dejal, da se bo šel po kosilu vozit s čolnom, položi Pavlek svojo roko na njegovo ramo, pogleda brata v oči in tiho reče: »Vzemi še mene s seboj, prosim te!«

Vsi za mizo so umolkli. Brat se je nasmešnil.

»Pa ga res vzemi, nič te ne štane,« reče sestra.

»Zares, zakaj bi ga ne vzela,« pristavi babica.

»Prosim te!« ponovi Pavlek.

Brat se nasmeje, potrepja malčka po hrbtu in mu razkuštra lase. »Ej, ti mali potnik! Dobro, pripravi se!«

Pavlek je od veselja pozabil na vse. Skočil je od mize in stekel na cesto. Nato pa v park. Starčka pa ni bilo več. Klopcica je bila prazna. Samo v pesku so ostali z dežnikom narisani nerazumljivi risi in križkraži.

Pavlek se je ozrl naokrog in glasno rekel: »Pomagalo je!... Hvala ti!«

In starček je slišal malčka, prav gotovo ga je slišal, pa najsi se je ta čas nahajal kjer koli.

STRIC JOŽA SVOJIM PRIJATELJEM

Dragi pionirji in pionirke!

Kako sem vesel ko mi pismonoša skraj vsak dan prinese pisemca, v katerih vi, pionirji in pionirke, poročate o svojem delu, kako se učite recitacije in igre, kako pridno vadite za fizikturni nastop na letošnjem mladinskem dnevu. Vedno znova se razveselim, ko mi pišete, s kakšnim veseljem hodite na sestanke in s kakšnim zanimanjem čitate naš mladinski list »Mlada Koroška«.

Bodite prepričani, da vam sestanki nudijo mnogo dobrega, kar boste v poznejšem življenju nujno potrebovali in tudi Mlada Koroška vam bo vedno pomagala pri spoznavanju življenja. Imejte jo vedno pri rokah in ne pozabite, da je pisana tudi za vas pionirje.

O svojem sestanku so med mnogimi drugimi poročali tudi pionirji z Rebrce, iz Št. Jakoba v Rožu pa so s svojega zadnjega sestanka poslali pismo, ki ga na njihovo željo objavim na tem mestu. Tako torej pišejo:

»Dragi stric Joža! Najlepše pozdrave vam pošiljamo pionirji iz Št. Jakoba. Danes imamo spet pionirski sestanek, učimo

Rešitev križanke iz velikonočne številke

Vodoravno: 1. uš, 3. roka, 6. Alah, 7. ar, 8. os, 10. Vida, 13. lina, 15. on, 16. ne, 18. lan, 19. gad, 20. as, 21. da, 22. ol, 23. za, 25. on, 26. ako, 28. osa, 29. sin, 30. rana, 32. av.

Navpično: 1. ura, 2. šola, 4. kar, 5. ah, 8. on, 9. Sava, 10. vol, 11. in, 12. Ana, 13. las, 14. in, 17. edina, 18. lava, 19. gl, 21. da, 22. on, 23. zos, 24. Vera, 25. osa, 27. ona, 28. on, 31. av.

se fizikturne vaje, koloplese in pešmi. Veselimo se že na počitnice, ko bomo šli v Jugoslavijo — ali celo na morje. Pridni bomo in radi čitali Mlado Koroško, da bomo tako postali pravi borci za svobodo in vredni nasledniki partizanskih borcev. Prenesite naše pozdrave preko Mlade Koroške vsem pionirjem in pionirkam po vsej Slovenski Koroški.«

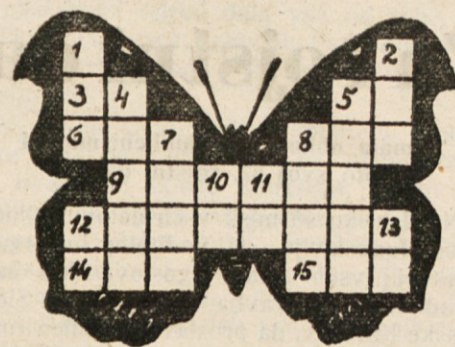
Tem se pridružujem tudi jaz in vas vse prav toplo pozdravljam.

Stric Joža

SLIKE BREZ BESED

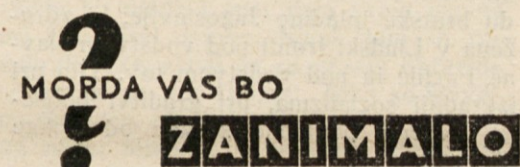

KRIZANKA

Vodoravno: 3 površinska mera, 5 pritrdilnica; 6 domača hiša; 8 tekočina; 9 žival, ki jo vidimo na sliki; 12 mesto v Jugoslaviji, kjer se pričinja mladinska prog; 14 osebni zaimek ženskega spola; 15 »gospod« v poljščini.

Navpično: 1 sadež; 2 cvetica našili žitnih polj; 4 dolga povest, tudi moško ime; 5 »pojdiva« v narečju; 7 merilo; 8 človek, ki ne vidi, je...; 10 kazalni zaimek; 11 vzklik začudenja; 12 oblika glagola »biti«, množina; 13 osebni zaimek, moški spol.

JAJCE V ŠTEVILKAH

Teža jajc je različna. Navadno kurje jajce tehtata okrog 50 g, račje 70 g, gosje pa povprečno 150 g. Pri srednje debelem kurjem jajcu odpade 12 odstotkov teže (6 g) na lupino, 33 odstotkov (17 g) na rumenjaki in 55 odstotkov (28 g) na beljak.

V kurjem jajcu se nahaja 6 g beljakovine, nad 5 g tolišče, 36 g vode, 0,30 g ogljikovih hidratov in ravno toliko še nekaterih drugih snovi. Maščoba jajca leži v rumenjaku, ki je trikrat redilnejši od beljaka.

Gorilna vrednost jajca znaša 75 kalorij, človek pa potrebuje za svoj življenjski obstoj dnevno hrano, ki znaša 2.000 do 4.000 kalorij. Če bi torej človek lahko življal od samih jajc (kar je pa izključeno) bi jih moral zaužiti na dan 24 do 53. Tako enolične hrane pa ne prenese naš želodec, ki mu zadostuje poleg druge hrane samo nekaj jajčk na dan.

Še to, da je jajce redilno v vsaki obliki: bodisi surovo, kuhano ali praženo. Tudi otrokom koristi pravilno pripravljena jajčna jed (rumenjaki v mleku ali juhi, mehko kuhano jajce.)

Skrivnost v kapljici vode

Milijon drobnih kapljic se svetlika ob sončnem vzhodu in rosnem jutru na travah in listju drevov in sicer v najrazličnejših barvah. Prijetna slika našim očem!...

To že veste, da sestavlja kapljico vode dvoje plinov: vodik in kisik. Oglejmo si kapljico vode, ki je debela okoli dva mm.

Učenjaki so dognali, da se nahaja v tej kapljici vode toliko kisikovih atomov, kakor ti pove število z 21 mesti:

140.000.000.000.000.000.000. Razen teh pa vsebuje kapljica vode še enkrat toliko vodikovih atomov. Iz tega lahko sklepamo kako silno, silno drobni so atomi (najmanjši delci) kisika in vodika.

Še nekaj! Če bi to kapljico vode tolikokrat povečali, da bi bila taka velika kakor je naša zemlja, no tedaj bi se povečali tudi atomi kisika in vodika... in potem bi znašala širina ali debelost posameznih atomov v ogromni kapljici samo 1 do 2 metra. Ali bi si tedaj lahko naprtil en sam atom na ramo?

Povečevalno steklo nam še pove, da je v kapljici vode še mnogo raznih drugih družin rastlin in živalic, ki so nevidne našim očem. Sploh je drobna kapljica vode kakor država v malem z najrazličnejšimi bivalci in narodi.